

SEMESTERBESKRIVELSE

SYGEPLEJERSKEUDDANNELSEN AABENRAA

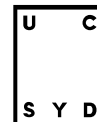
5. semester

SEPTEMBERHOLD 19

Gældende fra efterår 2021

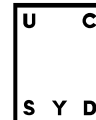
Ændringer kan forekomme.

Revision s.10 (gul markering)

Indholdsfortegnelse

Semestrets indhold og tilrettelæggelse	2
Studieaktivitetsmodel ordinær uddannelse	4
Tema for 5. semester - Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed	5
Fokusområde for sygeplejerskeuddannelsen i 5. semester	7
Tidsplan for 5. semester gældende for Septemberhold 2019	8
Oversigt over obligatoriske forhold på 5. semester	9
Lærebøger, der anvendes på mere end et modul, og lærebøger, hvor stort set hele bogen anvendes. ...	11
Fagbeskrivelse og basislitteratur	13
Sygepleje	13
Sygdomslære inkl. Transfusionsmedicin	19
Farmakologi	21
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	22
Anatomi - Fysiologi - Genetik	24
Filosofi, etik og religion	25
Organisation, ledelse og jura	27
Sociologi, sundheds antropologi og sygeplejens historie	31
Tværfprofessionelt element (1-2-5)	33
Forudsætningskrav	34
Forudsætningskrav: Innovation Hackathon	34
Forudsætningskrav: Akademisk skrivning	35
Forudsætningskrav: Videnskabsteori og forskningsmetodologi	38
Forudsætningskrav: Den akut syge patient/borger	40
Ekstern Prøve 5. semester	41

Semestrets indhold og tilrettelæggelse

Semesterbeskrivelsen er en oversigt over perioden og skal ses som en udbygning af de bestemmelser, som er beskrevet i studieordningen. Semesterbeskrivelsen er udarbejdet på baggrund af bekendtgørelsen, studieordningen og evalueringer.

Semesterbeskrivelsen er gældende for et bestemt hold studerende og udkommer i elektronisk form og skal anvendes sammen med studiehåndbogen. Studiehåndbogen findes på itslearning.

Uddannelsens kerneopgave er:

- Tilrettelægge sygeplejestuderendes muligheder for engageret, fagligt og akademisk kompetent at vurdere borgernes og samfundets behov for sygepleje
- Fungere selvstændigt, tværfagligt og innovativt i praksis
- Forholde sig kritisk og etisk ansvarligt

Der er i uddannelsen særlig fokus på:

- Professionsdannelse og -identitet
- Fagintegration
- Innovation
- Kvalitetsudvikling i praksis

Semesterets opmærksomhedspunkter er:

- Styrke kompetencer ifht problembearbejdende opgave og akademisk skrivning
- Faglig refleksion
- Fokus på både hoved, hånd og hjerte

Semesterbeskrivelsen beskriver læringsudbyttet, fagenes indhold og temaer, samt de studieaktiviteter og bedømmelser semestret indeholder.

Under hvert fagområde, listes indhold og den tilhørende basislitteratur, således at semesterbeskrivelsen danner grundlag for anskaffelse af lærebøger. Der kan i løbet af perioden komme yderligere litteratur af aktuel karakter.

Forklaring til litteraturlisten:

* Stjerne angiver tekster fra litteraturen, der anvendes på flere semestre. Disse er samlet i en særskilt oversigt.

Findes på Internettet: Litteratur, der findes elektronisk - efterfulgt af link til Internet-adressen.

Nyere videnskabelig forskning er fremhævet med **fed**.

Studerende er selv ansvarlig for at fremskaffe den opgivne basislitteratur.

Studerende kan ikke forvente at låne basislitteratur på skolens bibliotek, da der kun er enkelte eksemplarer til af hver basisbog til udlån.

Semesteransvarlig:

Karen Rakel Kjærgård

krkj@ucsyd.dk**Undervisere på 5. semester:**

BMEJ: Bo Meier	bmei@ucsyd.dk
AHOJ: Anne Højgaard	ahoj@ucsyd.dk
HCHR: Heidi Christiansen	hchr@ucsyd.dk
HFED: Helle Feddersen	hfed@ucsyd.dk
HPJE: Helle Palmelund Jessen	hpje@ucsyd.dk
HRAS: Hanne Rasmussen	hras@ucsyd.dk
KRKJ: Karen Rakel Kjærgård	krkj@ucsyd.dk
MAUN: Michael Aundal	maun@ucsyd.dk
MHPE: Monika Hoeck Petersen	mhpe@ucsyd.dk
PVEJ: Pia Veje	pvej@ucsyd.dk
+ eksterne undervisere	

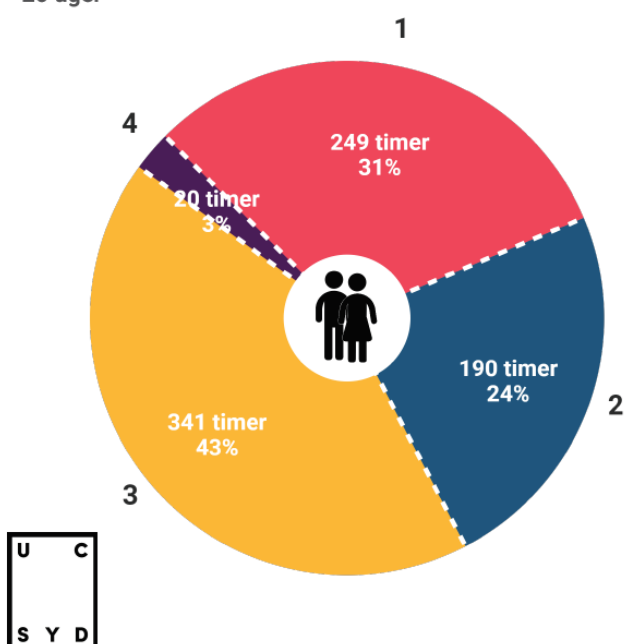
Studieaktivitetsmodel ordinær uddannelse

Studieaktivitetsmodellen er en samlet visuel oversigt over fordelingen af 5. semesters studieaktiviteter og den studerendes forventede arbejdsindsats.

Studieaktivitetsmodellen

5. semester, ordinært hold

800 timer i alt
30 ECTS points
20 uger

Kategori 1

Undervisere har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og studerende har et medansvar gennem forberedelse og deltagelse. Både studerende og underviser deltager.

Skemalagt introduktion/oplæg, forelæsning, dialog baseret undervisning og simulationsundervisning i færdighedslaboratoriet, kollektiv vejledning, fremlæggelser og opponance, med feedback.

Kategori 2

Undervisere har hovedansvaret for rammesætning af læringsaktiviteterne, og studerende har hovedansvar for aktiv deltagelse i de tilrettelagte studieaktiviteter. Kun studerende deltager.

Af underviser planlagte læringsaktiviteter i fagene, f.eks. fordybelsesdage. Udarbejdelse af obligatoriske studieaktiviteter, herunder TPE, Innovation Hackathon, akademisk skrivning, gennemførelse af egen undersøgelse, og forberedelse til simulationsundervisning.
Læringsgruppeaktiviteter
Evaluering

Kategori 3

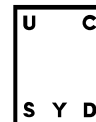
Studerende har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Kun studerende deltager.

Selvstændigt arbejde med studiet, herunder læse basislitteratur, søge og læse supplerende litteratur, samt arbejde med ekstern prøve.
Studiegrupperarbejde

Kategori 4

Studerende har hovedansvaret for læringsaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Både studerende og underviser deltager.

Individuel og gruppevejledning i forbindelse med studieaktiviteter og ekstern prøve
Studievejledning og stud puls

Tema for 5. semester - Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed

Temaet retter sig imod praksis-, udviklings- og forskningsviden til at kunne anvende og vurdere klinisk beslutningstagen i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb, samt at involvere patient, pårørende og andre fagprofessionelle. Fokus er at kunne reflektere og diskutere klinisk beslutningstagning og lederskab.

Efter 5. semester har den studerende opnået følgende mål for læringsudbytte:

Læringsudbytter for viden

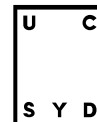
- 7) har viden om og kan reflektere over sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder
- 11) kan analysere dilemmaer og etiske problemstillinger inden for sygepleje
- 12) kan analysere sygeplejefaglig udvikling med innovation som metode til forandring af praksis og har kendskab til simple implementeringsmetoder i relation til konkrete målgrupper
- 14) kan analysere metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling
- 15) har viden om og kan analysere egen professionsudøvelse samt egen professions opgaver og ansvarsområder i et organisatorisk, administrativt og samfundsmæssigt perspektiv i forhold til at være aktør i det hele sundhedsvæsen"
- 16) har viden om og kan analysere prioriteringer af sygeplejefaglige indsatser under de givne rammebetingelser i sundhedsvæsenet
- 17) har viden om og kan analysere sygeplejefaglig udvikling og ledelse på baggrund af videnskabsteori, forskningsmetode og modeller til evaluering, kvalitetssikring og -udvikling, samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis

Læringsudbytter for færdigheder

- 1) anvende og vurdere klinisk beslutningstagen ud fra forskellige former for viden i samspil med patient og borger til systematisk at observere, diagnosticere, vurdere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje på individ-, gruppe- og samfundsniveau"
- 2) anvende og vurdere sygeplejefaglige interventioner i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb samt i forebyggende, rehabiliterende og/eller pallierende forløb
- 3) anvende og vurdere medicin håndtering samt inden for en rammedelegation at kunne ordinere medicin
- 4) anvende og vurdere klinisk lederskab af patient og borger-, pleje-, og behandlingsforløb under hensyntagen til kvalitetssikring
- 5) anvende og vurdere vejledning og undervisning af patient og borger, pårørende, kolleger og uddannelsessøgende
- 6) beskrive og anvende kulturel, international og etisk indsigt i pleje- og behandling ud fra gældende kodeks og lovgivning
- 7) vurdere situationsbestemt kommunikation, vejledning og rådgivning i samspil med patient og borger i professionsfaglig og tværprofessionel praksis
- 9) anvende teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling
- 10) vurdere og begrunde metoder og beskrivne standarder for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling og
- 11) mestre relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsoge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde

Læringsudbytter for kompetencer

- 1) håndtere organisering, vurdering, justering og dokumentation af pleje- og behandlingsforløb i samspil med patient og borger på tværs af professioner, sektorer og institutioner i det hele sundhedsvæsen
- 2) håndtere klinisk beslutningstagning samt inden for en rammedelegation at ordinere medicin i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb, samt involvere patient, pårørende og andre fagprofessionelle
- 3) indgå empatisk, etisk og reflektivt i sygeplejesituationer og patient/borger situationer præget af forskellige kulturelle, professionsmæssige, politiske, økonomiske og samfundsmæssige perspektiver
- 4) håndtere og støtte patient, borger og pårørende i at mestre den enkeltes livssituation i pleje, omsorg og behandling ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge af rehabiliterende, pallierende, sundhedsfremmende og forebyggende karakter

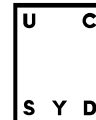

- 5) håndtere klinisk lederskab samt sikre og udvikle kvalitet der understøtter patient og borger oplevet sammenhæng i et samlet sundhedsvæsen og i patientens og borgerens hjem
- 6) integrere national og international praksis-, udviklings- og forskningsviden i argumentation for sygepleje
- 7) integrere teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg om behandling
- 8) integrere pædagogiske interventioner i vejledning, undervisning og formidling til patient, borger, pårørende og fagprofessionelle
- 9) indgå i situationsbestemt kommunikation i forskellige kontekster, herunder indgå i ligeværdige, dialog-baseret og værdiskabende relation med borgere, patienter og tværprofessionelle samarbejdspartnere
- 10) indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde og med afsæt i et helhedsperspektiv understøtte borgeren og patienten som en central og aktiv aktør i det individuelle forløb
- 13) påtage sig ansvar for at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde
- 14) udvise ansvarlighed og holde sig fagligt ajour ud fra en forståelse for og identifikation af egne læreprocesser og udviklingsbehov.

Kilde: BEK nr. 804 af 17/06/2016 og tallene i parentes (i målformuleringer i fagbeskrivelser) referer til læringsudbyttet i BEK´s bilag 1 og semesterets progression, jf. studieordning

Fordeling af fagområder

ECTS-	point	Teoretisk
Sundhedsvidenskabelige fagområde		
- Sygepleje		11
- Sygdomslære		2
- Farmakologi		2
- Forskningsmetodologi/videnskabsteori		3
Naturvidenskabelige område		
- Anatomi/fysiologi/genetik		3
Humanvidenskabelige fagområde		
- Filosofi/religion og etik		3
Samfundsvidenskabelige område		
- Organisation, ledelse og jura		4
- Sociologi og sundheds antropologi		2

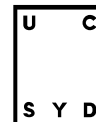

Fokusområde for sygeplejerskeuddannelsen i 5. semester

Hvert semester har et overordnet tema, der uddybes i teoretiske (T) og kliniske (K) elementer

	Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed	30 ECTS
	Temaet retter sig imod praksis-, udviklings- og forskningsviden til at kunne anvende og vurdere klinisk beslutningstagen i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb, samt at involvere patient, pårørende og andre fagprofessionelle. Fokus er at kunne reflektere og diskutere klinisk beslutningstagning og lederskab.	
T1	Sygeplejefaglige fænomener i forhold til åndelige og eksistentielle problemstillinger herunder filosofiens, religionens og etikkens bidrag til at forstå og handle i sygeplejen.	2+3
T2	Akut kompleks pleje og behandlingsforløb, herunder sygdomslære - patologi	6+2
T3	Farmakologiske behandlingsformer i relation til sygeplejerskens virksomhedsområde – herunder rammedelegation	2
T4	Sygepleje som videnbaseret profession Videnskabsteori, forskningsprocessen, forskningsetik, forskningsmetodologi	3
T5	Anatomi, fysiologi og genetik i relation til den akut kompleks syge patient	4
T6	Organisation og ledelse, herunder klinisk lederskab	2
T7	Sygeplejerskens juridiske ansvar, herunder patientsikkerhed	1
T8	Kvalitetsudvikling og dokumentation, herunder brugerinvolvering og innovation	2
T9	Sociologi og sundheds antropologi, herunder Sygeplejens historie	3

Tidsplan for 5. semester gældende for Septemberhold 2019

Den 01. 09. 2021 – 31. 01. 2022

Bedømmelser 5. semester

Ekstern Prøve

Individuel skriftlig teoretisk prøve.

Aflevering af skriftlig opgave i Wiseflow senest den 24.01.2022 kl. 12.00

Forudsætning for at deltage i prøve og evt. omprøve(r)

Der er deltagelsespligt i teoretisk undervisning if. studieordningen.

Forudsætningskrav skal være dokumenteret rettidigt på itslearning jf. oversigt over obligatoriske forhold s. 9.

Forudsætning for bedømmelse af skriftlige opgaver

En studerende, der under en prøve skaffer sig eller giver en anden studerende uretmæssig hjælp til besvarelse af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler, skal af uddannelsesinstitutionen bortvises fra prøven *Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser* BEK nr 18 af 09/01/2020

Prøven har ekstern bedømmelse efter 7-trinsskalaen. Bedømmelse på Wiseflow senest den 10.02.2022

Omprøve

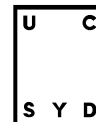
Ved ikke bestået prøve eller ved mistet prøveforsøg tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for omprøve, jf. BEK nr 18 af 09/01/2020

Dato for aflevering af omprøve: I Wiseflow senest den 28.02.2022 kl. 12.00

Bedømmelse på Wiseflow den 07.03.2022

Ved mistet prøveforsøg er der brugt 1. prøveforsøg

Evt. 3. prøveforsøg afvikles ved næste ordinære prøvetermin

Oversigt over obligatoriske forhold på 5. semester

I semestret er der både aktiviteter, som udgør forudsætningskrav og obligatoriske studieaktiviteter, der skal være gennemført.

Forudsætningskrav kan både være deltagelsespligt og mødepligt i udvalgte studieaktiviteter/læringsforløb jf studieordningen

Deltagelsespligten kan fx omfatte samarbejde med medstuderende og undervisere, deltagelse gruppearbejde og udarbejdelse af forudsætningskrav.

Mødepligt omfatter fysisk tilstedeværelse i undervisningen.

Mål, krav til indhold, rammer samt feedback og bedømmelse i forhold til forudsætningskravene er præciseret senere i semesterbeskrivelsen.

Aktiviteter som udgør forudsætningskrav

Forudsætningen for deltagelse i semesterprøven er at alle forudsætningskrav skal være opfyldt senest 14 dage før eksamen.

Hvis ikke forudsætningskravene er opfyldt senest 14 dage før eksamen, har den studerende mulighed for at lave ét afhjælpningsforsøg for at opfylde forudsætningskravene.

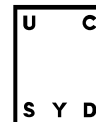
Såfremt alle forudsætningskrav ikke er opfyldt på eksamensdagen, bruges der et prøveforsøg.

Opfyldelsen af forudsætningskrav *skal ske ved afhjælpning før man kan gå til næste prøveforsøg.*

Form og indhold af afhjælpningsforsøg gives af den ansvarlige underviser eller den semesteransvarlige 14 dage før eksamensdatoen.

"Ikke opfyldt forudsætningskrav registreres som anvendt prøveforsøg. Undtaget er dokumenteret sygdom eller bevilget dispensation ved særlige omstændigheder jf. BEK nr. 18 af 09/01/2020 (Eksamensbekendtgørelsen).

Uge/dato	Her indsættes aktiviteter som udgør forudsætningskrav
Uge 37 Torsdag d. 16.9. kl. 8 - 18	Innovation Hackathon - mødepligt
Uge 39-40 Aflevering d. 01.10.21 kl. 24 Fremlæggelse og opponance d. 05.10.21	Akademisk skrivning - Udarbejdelse af skriftlig opgave
Uge 46-49 SYAS19A: Fremlæggelser d. 01.12.21 Aflevering af skriftligt produkt ca. 3 dage før fremlæggelser (aftales konkret med underviser). SYAS19B: Fremlæggelser d. 09.12.21	Videnskabsteori og forskningsmetodologi. Gennemførelse af egen undersøgelse

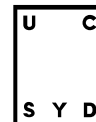
Aflevering af skriftligt produkt ca. 3 dage før fremlæggelser (aftales konkret med underviser).	
SYAS19A: SIM-dag 1: 23.12.21 SIM-dag 2: 06.01.22	Den akut syge patient/borger, Simulation. Deltagelsespligt i forberedelserne, mødepligt til simulationsdage
SYAS19B: SIM-dag 1: 22.12.21 SIM-dag 2: 04.01.22	
SYAS19A: 09. og 10.12.21 SYAS19B: 03. og 10.12.21	Transfusionsmedicin - Mødepligt
Afleveres på itslearning senest den 10.01.2022	Supplerende litteratur. Min. 400 sider. Skal udformes jf. de redaktionelle retningslinjer og krav til supplerende litteratur jf. studiehåndbogen.

Obligatoriske studieaktiviteter

Obligatoriske studieaktiviteter, der ikke er forudsætningskrav for at kunne gå til eksamen, skal gennemføres jf. studieordningen som en del af mødepligten.

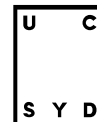
Ved manglende fremmøde kontaktes den studerende med henblik på den videre plan for den obligatorisk studieaktivitet.

Uge 43	TPE 1-2-5 - mødepligt.
03.01.22	Forberedelse til klinisk undervisning 6. semester - mødepligt.

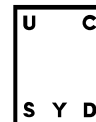

Lærebøger, der anvendes på mere end et modul, og lærebøger, hvor stort set hele bogen anvendes.

- * Birkler, J 2019, *Etik: en grundbog*, København: Munksgaard. ISBN: 9788762819832
- * Bruun Jensen, B; Reventlow, S & Grønbæk, M (red.) 2016, *Forebyggende sundhedsarbejde*, 6. udg., København: Munksgaard Danmark. ISBN: 9788762812161.
- * Eldrup Samson, D & Glasscock, T 2019, *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads Forlag. ISBN: 978-87-12-05636-2.
- * Fredskild, Ungermann Trine & Dalkjær, Dorte (red.) 2017, *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*, 2. udg., København: Gads forlag. ISBN: 978-87-12-05321-7
- * Hanssen, I 2019, *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*, Gyldendal Norsk Forlag.
- * Henricson, M 2018, *Videnskabelig teori og metode: fra idé til eksamination*, 2. udg., oversat fra engelsk af Antonsen, M, København: Munksgaard. ISBN: 9788762819139
- * Hjortsø, M (red.) 2017, *Sygeplejebogen 1: Profession og patient*, 5. udg., København: Gad. ISBN: 978-87-12-05402-3
- * Hjortsø, M (red) 2017, *Sygeplejebogen 2: Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. ISBN: 978-87-12-05404-7
- * Jakobsen, A; Skjærbæk, C & Villumsen, NK 2017, *Akutbogen – for læger og sygeplejersker*, København: Munksgaard. ISBN: 9788717043978
- * Knærkegaard, PL og Steenstrup, H 2012, *Ledelse i teori og praksis*, 2. udg., København: Hans Reizels Forlag. ISBN: 9788776758530.
- * Kristensen, K 2014, *Sundhedsjura*, 5. udg., København: Gad. ISBN: 978-87-12-04993-7.
- * Maglekær, KM (red.) 2015, *Sygeplejebogen 5 – Procedurer og teknikker*, 1. udg., København: Gad. ISBN: 978-87-12-05029-2.
- * Matthiesen, HN. & Brøndum, L. (red.) 2016, *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*, København: Munksgaard. ISBN: 978-87-628-1464-6
- * Mikkelsen, TP 2015, *Menneskets genetik*, 2. udg., Aarhus: Nucleus. 97 sider. ISBN: 9788790363833
- * Nielsen, OF og Bojsen-Møller Juel, M 2019, *Anatomi og fysiologi - Hånden på hjertet*, København: Munksgaard. ISBN: 9788762818439. 218 sider.
- * Olsen, I 2014, *Farmakologi – Hånden på hjertet*, 2. udg., København: Munksgaard Danmark. ISBN: 978-87-628-1378-6. eller
- Olsen, I 2019, *Farmakologi – Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard Danmark. ISBN: 9788762818453
- * Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) 2019, *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. ISBN: 9788762817234
- * Thaning Bay, J; Glaas, GH; Gybel-Brask, M & Risom Krog, G (red.) 2017, *Immunologi og transfusionsmedicin*, 4. udg., København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. ISBN 9788762817616.
- * Tanggaard Andersen, P & Timm, H 2018, *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzel. ISBN: 9788741268934.

* Viborg, AL og Thorup, AW (red.) 2019, *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. ISBN 9788762818422.

Fagbeskrivelse og basislitteratur

Sygepleje

Mål

Faget sigter mod at den studerende:

- Har viden om og kan reflektere over sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder (V7)
- Anvender og vurderer klinisk beslutningstagen ud fra forskellige former for viden i samspil med patient og borger (F1) ud fra en vurdering af aktuelle situation
- Kan systematisk observere, diagnosticere, vurdere, intervenere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje (F1, F2, K1) til borger i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb
- Kan anvende og vurdere medicinhåndtering, samt inden for en rammedelegation at kunne ordinere medicin, herunder involvere patient, pårørende og andre fagprofessionelle, ud fra en situationsvurdering af patientens tilstand (F3 og K4)
- Kan vurdere og anvende situationsbestemt kommunikation, herunder indgå i ligeværdige, dialog-baseret og værdiskabende relation (F7, K9), med henblik på at kunne håndtere og støtte patient, borger og pårørende i at mestre sundhedsudfordringer (K4)
- Kan informere, vejlede rådgive og undervise patient, borger og pårørende, ud fra en vurdering af aktuelle situation og tilstand (F5, F7, K8)
- Kan indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde, og med afsæt i et helhedsperspektiv understøtte borgeren og patienten som en central og aktiv aktør i det individuelle forløb (F7, K10)
- Kan anvende og integrere teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling (F9 og K7)
- Kan analysere sygeplejefaglig udvikling med innovation som metode til forandring af praksis og har kendskab til simple implementeringsmetoder i relation til konkrete målgrupper (V12)
- Kan mestre relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde (F11 og K13)
- Kan analysere metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling (V14)
- Kan anvende og vurdere klinisk lederskab af patient og borger-, pleje-, og behandlingsforløb under hensyntagen til kvalitetssikring (F4)
- Kan håndtere klinisk lederskab samt sikre og udvikle kvalitet der understøtter patient og borger oplevet sammenhæng i et samlet sundhedsvæsen og i patientens og borgerens hjem (K5)

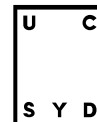
Emner

Sygeplejeteori

- Merry Scheels interaktionelle sygeplejepsiksis

Palliation

- Palliation i den tidlige og sene fase i relation til cancer, samt neurologisk sygdom:
  - Introduktion til S-tilgangen og den totale smerte
  - Den åndelige smerte relateret til eksistentielle fænomener som bl.a. håb og værdighed
  - Den social smerte, herunder bl.a. pårørendeperspektiv og påvirkning af seksualitet

- Palliation i den terminale fase:
  - Den fysiske smerte ved den palliative patient med cancer
  - Den psykiske smerte, herunder hospicefilosofien og æstetik i den terminale fase
  - Den åndelige smerte, herunder åndelig omsorg i relation til religiøse behov
  - Den eksistentielle samtale

Innovation

- Innovation Hackathon

Klinisk lederskab og kvalitetssikring

- Kvalitetsbegrebet
- Klinisk lederskab og kvalitetsudvikling, herunder optimerede patientforløb og audit som metode
- Klinisk lederskab og patientsikkerhed

Den akut syge patient/borger

- Anvende det kliniske blik og ABCDE metode til vurdering af den akut og kompleks syge patient
- Sygepleje til den traumatiserede patient
- Patient- og pårørende perspektiv i forhold til den akut og kompleks syge patient
- Præ- og postoperativ sygepleje
- Akutte medicinske lidelser, herunder sepsis og shock
- Akut syge børn

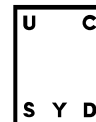
Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning
- Forelæsninger
- Refleksion
- Arbejde i læringsgrupper med bl.a. cases og studiespørgsmål
- Færdighedstræning
- Full scale simulation, med efterfølgende debriefing og refleksion
- Gruppearbejde om akademisk skrivning, med fremlæggelse og opponance
- Vejledning og feedback ved undervisere
- Blended learning for netholdet

Basislitteratur

Sygeplejeteori

Scheel, ME 2013, *Interaktionel sygeplejepsiksis*, 4. udg., København: Munksgaard. 2009 udgaven kan også bruges. Side 15-17, 87-91, 193-202, 223-227 og 264-269 = 30 sider.

Palliation

* Abild Jespersen, B 2016, 'Den fysiologiske dødsproces', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 93-98 = 6 sider.

*Bonderup, A & Asbjørn Neergaard, M 2016, 'Det gode palliative forløb', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 325-345 = 21 sider.

*Brøndum, L & Matthiesen, HN 2016, 'Palliation – en tværfaglig indsats', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 19-27 = 9 sider.

Center for kliniske retningslinjer - CLEARINGHOUSE 2019, *Dansk Multidisciplinær Cancer Gruppe for Palliativ Indsats*. Findes på nettet:

<http://www.dmcqpal.dk/661/godkendteretningslinjer>

Center for kliniske retningslinjer - CLEARINGHOUSE 2019, *Klinisk retningslinje for smertebehandling med stærke opioider til voksne cancerpatienter i palliativt forløb*, Dansk Multidisciplinær Cancer Gruppe for Palliativ Indsats. Findes på nettet:

http://www.dmcqpal.dk/files/arkiv_2017/smerteretningslinje_hoveddokument.pdf

*Dalgaard, KM 2016, 'Indsatsen for pårørende i et palliativt sygdomsforløb', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 175-187 = 13 sider.

Graven, V og Olsen BJ 2018, *Hvor der er håb. Fra teori til sundhedsfaglig praksis*, København: Samfundslitteratur. S. 115-127 = 13 sider.

Graugaard, C og Giraldi, A 2019, 'Sundhed, sygdom og seksualitet – et overblik', i Graugaard, C Giraldi, A og Møhl, B (red.), *Sexologi: faglige perspektiver på seksualitet*, København: Munksgaard. Side 409-424 = 16 sider.

*Hansen, FT 2016, 'At dø som man er', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 137-142 = 6 sider

* Hansen, FT 2016, 'At dø som man er', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 142-155 = 12 sider

Hansen, HP & Tjørnhøj-Thomsen, T 2014, 'Kræft og håbsarbejde', i *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, nr. 20, s. 77-92 = 15 sider. Findes online på

<https://tidsskrift.dk/sygdromogsamfund/article/view/17225/14960>

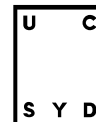
* Houmann, LJ & Skov-Pedersen, J 2016, 'Dignity Therapy – livsfortælling i det palliative felt', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 225-235 = 11 sider.

*Hvidt, NC 2019, 'Forbindelsen mellem tro, helbred og åndelig omsorg', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) 2019, *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. S. 123 - 138 = 16 sider

Kastberg Nielsen, I 2010, 'Fjerne og nære håb', i *Fokus på kræft og sygepleje* nr. 2, side 10-13 = 4 sider.

Kastberg, I & Bollig, G 2018, 'Se på helheden! – Total Pain i praksis', i *Omsorg*, nr. 2, side 45-49 = 4 sider.

Kjeldsen, KM 2017, 'Hospicearkitektur', i Steinfeldt, VØ og Hansen, FT (red.), *Hospice, æstetik, eksistens, omsorg*, København: Munksgaard. Side 57- 66= 9 sider.

*Laursen, BS 2017, 'Patientens seksualitet', i Hjortsø, M Malling C (red.), *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 293 - 303 = 11 sider

Laursen, BS og Højgaard A 2019, 'Seksualitet og somatisk sygdom', i Graugaard, C Giraldi, A og Møhl, B (red.), *Sexologi: faglige perspektiver på seksualitet*, København: Munksgaard. Side 429-442 = 14 sider.

Lorentsen, VB 2016, 'Fanget i en "fremmed krop"'. Sygepleiers erfaringer med kroppslige endringer hos pasienter i palliativ fase', i *Nordisk sygeplejeforskning*, nr. 2, side 163-177 = 14 sider. Findes online i [databasen Idunn](https://www.idunn.no). Direkte link:

https://www.idunn.no/nsf/2016/02/fanget_i_en_fremmed_kropp_sygepleiers_erfaringer_med_kr

Madsen, LD 2017, 'Cicely Saunders og den moderne hospicefilosofi', i Steinfeldt, VØ og Hansen, FT (red.), *Hospice, æstetik, eksistens, omsorg*, København: Munksgaard. Side 25-33 = 8 sider.

Martinsen, K 2021, *Langsomme pulsslag*, Bergen, Fagbokforlaget. Side 173-196 = 24 sider

*Matthiesen, HN & Husted, J 2016, 'Symptomlindring', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 41-87 = 47 sider

* Matthiesen, HN & Delmar, C 2016, 'Trøst – et relationelt anliggende', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 257-270 = 14 sider

Moestrup, L 2017, 'At leve i dødens nærvær', i Steinfeldt, VØ og Hansen, FT (red.), *Hospice, æstetik, eksistens, omsorg*, København: Munksgaard. Side 139- 151 = 12 sider.

Nissen, A, Sangild, SK, 2016, *Tværfagligt samarbejde et idekatalog – eksempler på tværfagligt samarbejde i den palliative indsats i Danmark*, Dansk Multidisciplinær Cancer Gruppe for Forskningsenheden, Palliativ medicinsk afdeling Bispebjerg Hospital, palliativ indsats. Findes på nettet: http://www.dmcgpal.dk/files/arkiv_2017/dmcgpal_tvaerfagligt_samarbejde_idekatalog_hjemmeside150316.pdf

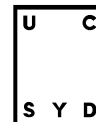
Refsgaard Jensen, E og Hvidt, EA 2018, 'Hvordan bliver tro forstået og inddraget af sygeplejersker på et hospice?', i *Klinisk Sygepleje* nr. 4, s. 281-293 = 9 sider. Findes online i [databasen Idunn](https://www-idunn-no.ezson.statsbiblioteket.dk:12048/klinisk_sygepleje/2018/04/hvordan_b bliver_tro_forstaaet_og_inddraget_af_sygeplejersker). Direkte link: https://www-idunn-no.ezson.statsbiblioteket.dk:12048/klinisk_sygepleje/2018/04/hvordan_b bliver_tro_forstaaet_og_inddraget_af_sygeplejersker

*Steenfeldt, VØ 2019, 'Åndelig omsorg – en introduktion', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) 2019, *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. S. 17-26 = 10 sider

Sundhedsstyrelsen 2018, *Anbefalinger for palliative indsatser til børn, unge og deres familier*, København: Sundhedsstyrelsen. Side 10-12 = 3 sider. Findes online på: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2018/Anbefalinger-for-palliative-indsatser-til-b%C3%B8rn-unge-og-deres-familier.ashx?la=da&hash=F6076B69E176C370E193F4023B1ACB61E3A552D6>

Sundhedsstyrelsen 2017, *Anbefalinger for den palliative indsats*, København: Sundhedsstyrelsen. Side 10-26, 45-50 = 21 sider. Findes på Internettet: <https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx>

Sæteren, B 2020, 'Verdighet i møte med døden', i Nåden, D og Lohne, V (red.), *Verdighet og sårbarhet – en vitenskapelig antologi*, Oslo: Gyldendal Forlag. S. 166-183 = 18 sider.

**Tasneem, S; Kim, A; Bagheri, A; Lebret, J 2019, 'Telemedicine Video Visits for patients receiving palliative care: A qualitative study', i *American Journal of Hospice & Palliative Medicine*. Side 1-6 = 6 sider. Findes på nettet når du er på campus:
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1049909119846843>**

Timmermann, C; Uhrenfeldt, L & Birkelund, R 2014, 'Room for caring: Patients' experiences of well-being, relief and hope during serious illness', i *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, nr. 29, side 426-434=9 sider. Findes på nettet når du er på campus:
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/scs.12145>

*Venborg, A 2016, 'Patientcentreret tilgang med afsæt i "De 6 S'er"', i Matthiesen, HN og Brøndum, L (red.), *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang*. København: Munksgaard. Side 31-38 = 8 sider.

*Viftrup, DT og Langdahl, A 2019, 'Mødet med patient og pårørende', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) 2019, *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. S.111-121 = 11 sider

Werner, MU, Finnerup, NB, Arendt-Nielsen, L 2019, 'Kræftsmerte', i Werner, MU, Finnerup, NB, Arendt-Nielsen, L (red.), *Smerter, baggrund, evidens og behandling*, 4. udg., København: FADL's forlag. Side 239-242, 254-262= 11 sider

WHO, definition på palliation: <https://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/>

Klinisk lederskab og kvalitetssikring

* Danielsen B 2019, 'Forløbsprogrammer', i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap 11 s. 232- 248 = 15 sider.

Danske regioner U.Å. *Det nationale kvalitetsprogram*. København: Danske regioner.
<https://www.regioner.dk/sundhed/kvalitet-og-styring/det-nationale-kvalitetsprogram>

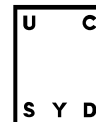
* Jakobsen DH og Jakobsen MS 2019, 'Accelererede patientforløb', i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap 9 s. 209 – 216 = 7 side.

* Lillehult-Christensen J og Sommer A 2019, 'Forløbsbeskrivelser', i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap 8 s. 194 – 208 = 14 sider.

* Ludvigsen MS og Finderup J 2019, 'Patientsikkerhed og utilsigtede hændelser', i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap 14 s. 301 – 331 = 30 sider.

* Petersen, I; Lund, M; Eldrup Samson, D og Glasscock, T 2019, 'Kvalitetsudvikling', i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap 13 s. 269 – 300 = 31 sider.

* Ravn, Britta 2019, Implementering, i Eldrup, DS og Glasscock, T (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads forlag. Kap. 15 s. 332-355 = 23 sider

Den akut syge patient/borger

Center for kliniske retningslinjer 2010, *Tidlig opsporing af kritisk sygdom hos voksne patienter indlagt på et sengeafsnit*. Findes på <https://cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/observation-af-virkning-og-bivirkning-af-given-behandling/tidlig-opsporing-af-kritisk-sygdom-hos-voksne-patienter-indlagt-paa-et-sengeafsnit/> . 12 sider.

* **Jakobsen, A; Skjærbæk, C & Villumsen, NK 2017, *Akutbogen – for læger og sygeplejersker*, København: Munksgaard. Kapitel: 3 – 8 + 11 + 13 + 16-19 + 23-25 + 28-29 + 36 = 196 sider.**

Maglekær, KM 2019, 'Præ-, per- og postoperativ sygepleje', i Maglekær, KM og Veje, P (red.), *Sygeplejeprocedurer og – teknikker*, 3. udgave, tidligere Sygeplejebogen 5. København: Gad, side 202-223 = 21 sider.

Kamp Nielsen, B 2009, *Sygeplejeprocedurer og –teknikker*, København: Gad. Side 164-170 = 7 sider.

Lundorf, LJ, Hansen AM, Søborg AM & Lambert, PH 2015, 'En ny patientcentreret stikkekultur', i *Sygeplejersken* nr. 8 side 68-74 = 7 sider. Findes online: <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2015-8/en-ny-patientcentreret-stikkekultur>

* Maglekær, KM 2015, 'Anlæggelse af perifert venekateter', i Maglekær, KM og Veje, P, *Sygeplejebogen 5 – Procedurer og teknikker*, København: Gad, side 217-221 = 5 sider.

* **Odgaard, E 2017, 'Væskebehandling', i Hjortsø, M Malling C (red.), *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 89 - 104 = 14 sider**

Dansk Selskab for Infektionsmedicin 2021, 'Sepsis Guidelines' = 8 sider. Findes på: <https://www.infmed.dk/sepsis>

Svenningsen, H 2015, 'På vej til et fælles sprog: fælles redskaber vinder frem til bevidstheds- og deliriumvurdering af kritisk syge', i *Klinisk Sygepleje* nr. 2, side 50-60 = 10 sider. Findes online i [databasen Idunn](#). Udenfor campus log først på WAYF: <http://kortlink.dk/statsbiblioteket/w55q>

Larsen, M & Nielsen, M 2017, 'Sygepleje til den akutte patient', i Hjortsø, M & Malling C (red.), *Sygeplejebogen 3: Komplex Sygepleje*, 5. udg., København: Gad. Side 13-25 = 13 sider.

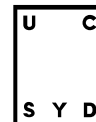
Vimeo: Ceku produktion: *Anlæggelse af PVK*, 5 min. Findes online på: <https://vimeo.com/54147779>

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Undervisere: Anne Højgaard, Bo Meier, Heidi Christiansen, Karen Kjærgård, Michael Aundal, Monika Hoeck Petersen og eksterne undervisere

Sygdomslære inkl. Transfusionsmedicin

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- ud fra praksis- og forskningsbaseret litteratur opnår viden om og kan reflektere over sygdomsprocesser og deres kliniske manifestationer som baggrund for intervention i forbindelse med akutte og kritiske sygeplejesituationer (V16, F2, K13)
- opnår viden om og reflektere over udvalgte sygdomme og funktionstab disse kan medføre i relation til akut og kritisk syge patienter/borgere. (V16, F2, K13)

Emner

- Hudsygdomme
- Sygdomme i mave/tarmkanalen
- Sygdomme i bevægeapparatet
- Traumatologi
- Blodsygdomme
- Neurologi
- Sygdomme i galdeveje og lever
- Maligne lidelser
- Transfusionsmedicin (viden om basal transfusionsimmunologi, forlidelighed, donorer, blodkomponenter, hæmoterapi, komplikationer)

Undervisningens tilrettelæggelse

- Forelæsning og dialogbaseret undervisning
- Delvist selvstudie i nogle emner
- Vejledning og feedback ved underviser
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Der er mødepligt til timerne i transfusionsmedicin.

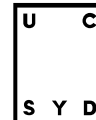
Basilitteratur

Bjerring, PN 2019, 'Cancer', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 67-89 = 18 sider

Borre, M 2019, 'Urologi', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 318-320 = 3 sider

Hansen, GS 2019, 'Blodet', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 233-236, 240-243 = 8 sider

Nilas, L 2019 'Kønsorganer', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 533-535 = 2 sider

Olsen, V m.fl. 2000, Neurologi og neurokirurgi, København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Side 13-16 + 214-215 = 6 sider

* **Støttrup, CC og Rottwitt, LB 2019, 'Kirurgiske sygdomme i bevægeapparatet – Ortopædkirurgi', i Aziz, A (red), *Sygdomslære for sundhedsprofessionelle*, 2. udg., København: Gads Forlag. S. 362-363 = 2 side**

Thaning Bay, J; Glaas, GH; Gybel-Brask, M & Risom Krog, G (red.) 2017, *Immunologi og transfusionsmedicin*, 4. udg., København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. 33-71, 131-139, 147-154. 157-158, 305-316, 195-200, 201-216, 245-266, 267-288, 233-244 = 140 sider

Torup, L og Torup, AW 2019, 'Nervesystemet', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 418-420, 432-436, 439-441, 442-444 = 14 sider

Viborg, AL 2019, 'Fordøjelsessystemet', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære, - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S.320-322, 323-326, 296-310, 314-316, 333-334, 346-350, 341-342, 327-330, 330-332 = 31 sider

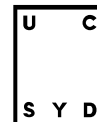
Viborg, AL 2019, 'Respirationssystemet', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 165-167 = 3 sider

Wium-Andersen, MK og Özel, S 2019, 'Huden', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 253-257, 268-272 = 10 sider

Wium-Andersen, MK og Özel, S 2019, 'Bevægeapparatet', i Viborg, AL og Thorup, AW (red.), *Sygdomslære - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard. S. 541-544, 561-566 = 10 sider

---

Undervisere: Bo Meier og Helle Palmelund Jessen

Farmakologi

Mål

Faget sigter mod at den studerende

- kan anvende medicin håndtering samt inden for en rammedelegation at kunne ordinere medicin (F3)
- håndtere klinisk beslutningstagning samt inden for en rammedelegation at ordinere medicin i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb, samt involvere patient, pårørende og andre fagprofessionelle (K2)
- Kvalificeret kan medvirke ved medicin håndtering på baggrund af viden om almen – og speciel farmakologi

Emner

- Risikosituationslægemidler
- Polyfarmacipatienter/lægemiddelinteraktioner
- Arbejde med epikriser
- Selvvalgte emner (fx biologisk medicin, diabetesbehandling, antibiotika m.m.)

Undervisningens tilrettelæggelse

- Oplæg og dialogbaseret undervisning med udgangspunkt i basislitteratur og forskningslitteratur
- Oplæg fra studerende
- Vejledning og feedback ved underviser
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Basislitteratur

Medicin.dk (Online på <http://pro.medicin.dk/>)

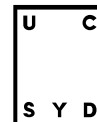
* Olsen, I 2014, *Farmakologi – Hånden på hjertet*, 2. udg., København: Munksgaard Danmark.

eller

Olsen, I & Hallin SP 2019, *Farmakologi - Hånden på hjertet*, 3. udg., København: Munksgaard.

Underviser: Hanne Rasmussen

Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- har viden om og kan analysere sygeplejefaglig udvikling og ledelse på baggrund af videnskabsteori, forskningsmetode og modeller til evaluering, kvalitetssikring og -udvikling, samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis (V17)
- kan mestre relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde (F11)
- kan integrere national og international praksis-, udviklings- og forskningsviden i argumentation for sygepleje (K6)
- kan påtage sig ansvar for at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder samt deltage i innovations-, udviklings- og forskningsarbejde (F13)
- kan udvise ansvarlighed og holde sig fagligt ajour ud fra en forståelse for og identifikation af egne læreprocesser og udviklingsbehov (F14).

Emner

- kritisk læsning af kvantitativ artikel
- Brug af eksisterende materiale som data/empiri i forskning/skriftlige opgaver
- Spørgeskema og kvantitativt paradigme
- Reviews og metaanalyse
- forskningsdesign

Undervisningens tilrettelæggelse

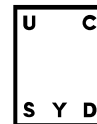
- Oplæg og dialog baseret undervisning
- Selvstændigt arbejde i grupper
- Gennemførelse af en undersøgelse på et sygehus eller anden institution
- Studiegruppearbejde, fremlæggelse og gruppediskussion
- Analyse og diskussion af forskningsartikler
- Vejledning og feedback ved undervisere
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Basilitteratur

Center for kliniske retningslinjer UÅ, *Checklister til brug ved bedømmelse af litteratur*. Findes på nettet: <https://cfkr.dk/manualer/checklister/>

Bötcher, AS og Sørensen, D 2020, 'Den kvalitative metasyntese', i *Klinisk sygepleje*, nr 1, s. 30-42 = 13 sider. [Findes online](#). Uden for campus skal du først logge på [databasen Idunn](#).

Frederiksen K & Poulsen KB 2015, 'Analyse af forskellige former for tekstmateriale', i Glasdam S, (red). *Bachelorprojekter inden for det sundhedsfaglige område - Indblik i videnskabelige metoder*, 2. udg., København: Dansk Sygeplejeråd, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Side 71-85 = 15 sider

* Henricson, M 2018, *Videnskabelig teori og metode: fra idé til eksamination*, 2. udg., oversat fra engelsk af Antonsen, M, København: Munksgaard. Side 151- 164, 253-274, 291-302, 303-314, 447-464, 465-478 = 86 sider

Ingemann, JH; Kjeldsen, L; Nørup, I & Rasmussen, S 2018, *Kvalitative undersøgelser i praksis: Viden om mennesker og samfund*. Frederiksberg: Samfundslitteratur. Side 67-104 = 37 sider

Madsen, BS 2017, *Statistik for ikke-statistikere*, 3. udg., Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN 9788759329450 Kap 1,2,3,4,6, side 13-98, 131-140 = 94 sider

Madsen, KH 2015, 'Selvbiografier som empiri', i Glasdam S, (red). *Bachelorprojekter inden for det sundhedsfaglige område - Indblik i videnskabelige metoder*, 2. udg., København: Dansk Sygeplejeråd, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Side 83-93 = 11 sider

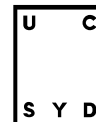
Nielsen, SM og Nørgaard, O 2014, *Håndbog i sund formidling: et indblik i forskningens verden*. København: Vidensråd for Forebyggelse, i samarbejde med Ugeskrift for Læger. Side 11-72 = 71 sider

Public Health Resource UnitC 2006, *10 questions to help you make sense of qualitative research*. Findes på nettet: <http://www.cfkr.dk/images/file/CASP%20instrumentet.pdf>

Undervisere: Helle Feddersen og Pia Veje

Anatomi - Fysiologi - Genetik

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- Er i stand til at integrere Anatomi-Fysiologi-Genetik i argumentation for og refleksion over sygepleje sidst i uddannelsen (F1, F2, K1)

Emner

- Naturvidenskabens videnskabsteori
- Kredsløb, respiration, mave-tarmkanal, nyrer og urinveje, bevægeapparatet og nervesystemet
- Anvendt genetik

Undervisningens tilrettelæggelse

- Der er høj grad af studenterinvolvering i faget, idet der arbejdes med fordybelse, fremlæggelser og peer-feedback
- Mulighed for vejledning og feedback ved underviser
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Basislitteratur

* Nielsen, OF og Bojsen-Møller Juel, M 2019, *Anatomi og fysiologi - Hånden på hjertet*, 2. udg., København: Munksgaard. 485 sider.

Ny litteratur på 5. semester:

Olaf Nielsen, M & Kongsted AH 2013, 'Fosterlivet kan bestemme dit helbred', i *Aktuel Naturvidenskab* nr. 1, side 18-20 = 3 sider.

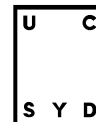
* Mikkelsen, TR 2015, *Menneskets genetik*, 2. udg. Århus: Nucleus Forlag. 79-104 = 25 sider.

Simonsen, MK 2019, 'Evidensbaseret sygepleje', i Hundborg, S (red.), *Sygepleje & klinisk lederskab*, Kbh.: FADL's forlag. Side 202-225=23 sider.

Thisted, J 2019, *Forskningsmetoder i praksis - Projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*, 2. udg., København: Munksgaard. Side 39-55 = 16 sider

---

Underviser: Bo Meier

Filosofi, etik og religion

Mål:

Faget filosofi, etik og religion sigter mod, at den studerende:

- Med udgangspunkt i viden og refleksion over sygeplejefagets værdier (V7),
- kan analysere dilemmaer og etiske problemstillinger inden for sygepleje (V11)
- har viden og kan analysere prioriteringer af sygeplejefaglige indsatser under de givne rammebetingelser i sundhedsvæsenet (V16)
- kan beskrive og anvende etisk indsigt i pleje- og behandling ud fra gældende kodeks (F6)
- kan indgå empatisk, etisk og reflektivt i sygeplejesituationer og patient/borger situationer præget af forskellige kulturelle, religiøse, professionsmæssige, politiske, økonomiske og samfundsmæssige perspektiver (K3)

Emner

Filosofi/etik:

- Etiske værdier, begreber og teorier
- Etiske problemstillinger knyttet til udvalgte områder, f.eks. velfærdsteknologi, livsforlængende behandling, aktiv dødshjælp og resurseprioritering
- Analyse af etiske dilemmaer

Religion:

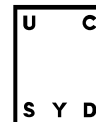
- Religionstypiske elementer i forhold til sundhed, sygdom, lidelse, fødsel og død
- Religionens betydning for menneskers værdier, kultur og livsanskuelse
- Forskellige religioner

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialog baseret undervisning
- Refleksion over erfaringer fra klinisk undervisning
- Studiegrupperarbejde, fremlæggelse og gruppediskussion
- Vejledning og feedback ved undervisere
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Basislitteratur

Filosofi/etik:

Birkler, J 2021, *Etik - Dilemmaer*, København: Munksgaard. Side 127-152=25 sider

* Birkler, J 2019, *Etik: en grundbog*, København: Munksgaard. Side 15-175= 150 sider

* Fjordside, S 2017, 'Velfærdsteknologi og etik', i Fredskild, TU og Dalkjær, D (Red.), *Velfærdsteknolog i sundhedsvæsnet*, 2. udg. København: Gads forlag. Side 257-274 = 17 sider

Hartling, OJ 2011, 'Den gode død – etik er at ville det gode', i Hviid Jacobsen, M & Dalgaard, KM (red.), *Humanistisk palliation*, København: Hans Reitzels Forlag. Side 121-136 = 16 sider.

Religion:

*Baig N 2019, 'Mødet med den muslimske patient – omsorg og støtte for alle', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. Side 167-184=17 sider

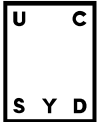
*Hanssen, I 2019, *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*, Gyldendal Norsk Forlag. Side 115-183 = 62 sider.

*Nielsen, R 2019, 'Mødet med patienter der har en kristen tro', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. Side 145-165=20 sider.

*Raun, K og Fredriksen, LI 2019, 'Præsten på hospitalet', i Steinfeldt VØ; Viftrup, DT & Hvidt, NC (red.) *Åndelig omsorg*, København: Munksgaard. Side 185-205=21 sider.

Undervisere: Karen R. Kjærgård og ekstern underviser

Organisation, ledelse og jura

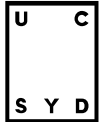
Mål

Faget sigter mod opnåelse af følgende læringsudbytter:

- har viden om og kan analysere egen professionsudøvelse samt egen professions opgaver og ansvarsområder i et organisatorisk, administrativt og samfundsmæssigt perspektiv i forhold til at være aktør i det hele sundhedsvæsen (V 15)
- har viden om og kan analysere prioriteringer af sygeplejefaglige indsatser under de givne rammebetingelser i sundhedsvæsenet (V 16)
- har viden om offentligt ansattes yringsfrihed
- kan anvende og vurdere klinisk beslutningstagen ud fra forskellige former for viden i samspil med patient og borger til systematisk at observere, diagnosticere, vurdere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje på individ-, gruppe- og samfundsniveau (F1)
- kan håndtere og støtte patient, borger og pårørende i at mestre den enkeltes livssituation i pleje, omsorg og behandling ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge af rehabiliterende, pallierende, sundhedsfremmende og forebyggende karakter (K4)
- Udviser ansvarlighed og holder sig ajour ud fra en forståelse for og identifikation for egne læreprocesser og udviklingsbehov (k14)

Emner

- Organisationskultur
- Ledelse og lederegenskaber; klinisk lederskab
- Organisationsstruktur
- Velfærdsteknologi i et organisatorisk perspektiv
- Plejeformer. Forløbskoordinator
- Stuegang, inkl. Gruppelederfunktion, beslutningsprocesser, delegering
- Konflikter og konflikthåndtering i et ledelsesperspektiv
- Arbejds miljø og social kapital
- Klinisk lederskab og kompetenceudvikling i et organisatorisk perspektiv
- Forebyggende hjemmebesøg til ældre
- Offentligt ansattes yringsfrihed
- Sikre dødstegn, ligsyn, omsorg for lig, obduktion, hjerte- hjernedøds kriterier og organdonation & -transplantation

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning – kan være online
- Refleksion
- Simulation
- Vejledning og feedback ved undervisere
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve

Basislitteratur

* Abildgaard, A og Bjerre, L 2017, 'Kommunikationens betydning for implementering af velfærdsteknologi', i Fredskild Ungermann, T og Dalkjær, D (red.), *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*, 2. udg., København: Gads Forlag. Side 189-207 = 18 sider

Blaabjerg, Mia og Lisby, Marianne 2019, 'Jobtilfredshed og arbejdsmiljø blandt danske akutsygeplejersker', i *Klinisk sygepleje* nr. 04, s. 263-283 = 20 sider. [Findes](#)

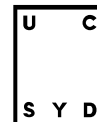
[Online](#). Uden for campus skal du først logge på databasen [Idunn](#)

* Eldrup Samson, Dorte, T 2019, 'Sundhedsvæsenet som organisation', i Eldrup, D & Glasscock, T, (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. København: Gads Forlag. Side 53- 76 = 23 sider.

* Eldrup, D & Schrader, A, T 2019, 'Organisering af sygeplejen', i Eldrup, D & Glasscock, T, (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. København: Gads Forlag. Side 153-177 = 24 sider.

Gittell, JH 2012, *Effektivitet i sundhedsvæsenet – samarbejde, fleksibilitet og kvalitet*, København: Munksgaard. Side 145-155 = 11 sider.

* Glasscock, T 2019, 'Delegation', i Eldrup, D & Glasscock, T, (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. København: Gads Forlag. Side 120-152 = 32 sider.

* Glasscock, T 2019, 'Klinisk lederskab i sygeplejen', i Eldrup, D & Glasscock, T, (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. København: Gads Forlag. Side 13-52 = 39 sider.

Hasle, P; Thoft, E; Olesen Gylling, K 2015, *Ledelse med social kapital*, København: Akademisk Forlag. Side 27-44, 61-71 = 27 sider.

Holt Adellund, K 2019, 'Teknologi og E-sundhedskompetence', i Hundborg, S (red.), *Sygepleje og klinisk lederskab*, KBH.: FADL'S Forlag. Side 358-380 = 22 sider

Justitsministeriet 2016, *Vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed*. side 1-19 = 20 sider. Findes på nettet:
https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/vejledning_om_offentligt_ansattes_ytringsfrihed.pdf

Korsbæk Sørensen, P 2015, *Moralsk stress – en arbejdslivsanalyse af psykisk arbejdsmiljø, deltagelse og retfærdighedsprocesser blandt højtuddannede vidensarbejdere i Danmark*, Roskilde: Roskilde Universitet. Side 277-279 = 3 sider.

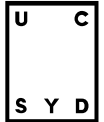
* Kristensen, K 2014, *Sundhedsjura*, 5. udg., København: Gad. Side 47-48, 165-166 = 4 sider

* Knærkegaard, PL og Steenstrup, H 2012, *Ledelse i teori og praksis*, 2. udg., København: Hans Reitzels Forlag. Side 7-20 + 23-67 + 80-81 + 94-96 + 129-165 + 187-194 + 210-216 + 217-240 = 138 sider.

* Munck, A 2019, 'Ledelse som ramme for samarbejdet i kliniske organisationer', i Eldrup, D & Glasscock, T, (red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Gads Forlag. Side 77 - 97 = 20 sider.

Oksavik, JB og Kirchhoff, R 2019, 'Moralsk stress blandt sygepleiere i medicinske og kirurgiske afdelinger', i *Nordisk sygeplejeforskning* nr. 2, side 118-127 = 10 sider. Findes på nettet (klik på linket ved view/open): <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmllui/handle/11250/2649334>

Sundheds- og ældreministeriet 2019, *Vejledning om fravalg og afbrydelse af livsforlængende behandling*, VEJ nr 9935 af 29/10/2019. 7 sider. Findes på nettet:
<https://www.kl.dk/media/22082/vejledning-om-fravalg-og-afbrydelse-af-livsforlaengende-behandling.pdf>

Sundheds- og ældreministeriet 2019, *Vejledning om genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg og fravalg af genoplivningsforsøg*, VEJ nr 9934 af 29/10/2019. 8 sider. Findes på nettet:

<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/9934>

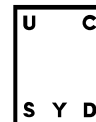
Sundheds- og Ældreministeriet 2019, *Bekendtgørelse af Sundhedsloven*, LBK nr 903 af 26/08/2019. Afsnit IV § 52-56,

afsnit XIII § 176-192 = 3 sider. Finder på nettet: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/903>

Sundhedsstyrelsen 2017, *Status på handlingsplan for organdonation*, side 1-23 = 24 sider. Findes på nettet: <https://www.organdonation.dk/siteassets/3.-noglepersoner/g.-arsmode/arsmode-2017/status-pa-handlingsplan-sst-lisbeth-h-jensen.pdf>

Undervisere: Heidi Christiansen, Helle Palmelund Jessen og ekstern underviser

Sociologi, sundheds antropologi og sygeplejens historie

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- Kan perspektivere sygepleje i relation til sygeplejefagets historiske opkomst og udvikling
- har viden om og kan analysere egen professionsudøvelse samt egen professions opgaver og ansvarsområder i et organisatorisk, administrativt og samfundsmæssigt perspektiv i forhold til at være aktør i det hele sundhedsvæsen (V15)
- kan beskrive og anvende kulturel, international og etisk indsigt i pleje- og behandling ud fra gældende kodeks og lovgivning (F6)
- kan indgå empatisk, etisk og reflektivt i sygeplejesituationer og patient/borger situationer præget af forskellige kulturelle, professionsmæssige, politiske, økonomiske og samfundsmæssige perspektiver (K3)

Emner

- Sociale netværk
- Pierre Bourdieu: Mennesket som socialt og kulturelt væsen
- Michel Foucault: Magt og afmagt i individets liv
- Erving Goffman: Stigmatisering og social afvigelse
- Døden som socialt fænomen
- Tværkulturel sygepleje
- Sygeplejens historie

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning
- Vejledning og feedback ved undervisere
- Studietur til sygeplejehistorisk museum
- Blended learning for netholdet

Bedømmelse

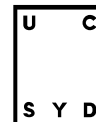
Faget bedømmes i semesterets eksterne prøve.

Basislitteratur

Sociologi

* Due, P & Holstein, B 2016, 'Sociale relationer', i Bruun Jensen, B; Reventlow, S & Grønbæk, M (red.), *Forebyggende sundhedsarbejde*, 6. udg., København: Munksgaard Danmark. Side 115-125 =11 sider

* Hviid Jacobsen, M & Kristiansen, S 2018, 'Erving Goffman', i Tanggaard Andersen, P & Timm, H (red.), *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzel. Side 155-178 = 23 sider

* Hviid Jacobsen, M 2018, 'Dødens sociologi', i Tanggaard Andersen, P & Timm, H (red.), *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzel. Side 281-313 = 32 sider.

* Larsen, K 2018, 'Pierre Bourdieu', i Tanggaard Andersen, P & Timm, H (red.), *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzel. Side 49-80 = 31 sider

* Pedersen, IK 2018, 'Michel Foucault', i Tanggaard Andersen, P & Timm, H (red.), *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzel. Side 29-50 = 21 sider.

Richter, J 2011, 'Magt og afmagt i individets liv', i Psyke & Logos, nr. 2., side 418-431 = 13 sider

Schiefloe, PM 2015, *Sosiale landskab og sosial kapital. Nettverk og nettverksforskning*, 2. utg., Oslo: Universitetsforlaget. Side 42-67 = 25 sider.

* Tanggaard Andersen, P & Timm, H 2018 (red.), *Sundhedssociologi - en grundbog*, 2. udg., København: Hans Reitzels. Side 11-17 = 7 sider.

Tværkulturel sygepleje

Papadopoulos, I; Tilki, M & Lees, S 2004, 'Promoting cultural competence in healthcare through a research based intervention in the UK', i *Diversity in Health and Social Care*, nr. 1, s. 1-9 = 9 sider

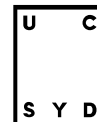
Skytte, M 2013, 'Minoritetsgrupper i sundhedsvæsenet', i Niklasson, G (red.) *Sundhed, menneske og samfund*, Frederiksberg: Samfundslitteratur. S. 231-247 = 17 sider

Sygeplejens historie

Bo-Kristensen, K 2009, 'Kampen om den sygeplejefaglige identitet', i *Sygeplejersken*, nr. 8. Side 54-57 = 3 sider. Findes online på: <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2009-8/kampen-om-den-sygeplejefaglige-identitet>

Undervisere: Anne Højgaard og ekstern underviser

Tværfprofessionelt element (1-2-5)

De studerende på professionsbacheloruddannelserne ved UC Syd skal opleve tværfprofessionelle aktiviteter min. tre gange i løbet af studiet af henholdsvis én dag, to dages og fem dages varighed. Det følgende er en beskrivelse af de 5 dage, som er placeret på 5 semester.

Målet med dagene er

At skabe kontakter og relationer mellem de studerende på tværs af uddannelserne med henblik på at skabe både formelle og uformelle rum for tværfprofessionalitet og samarbejde i hverdagen og måske inspirere til at skrive bacheloropgave sammen.

Emne

I løbet af de 5 dage skal de studerende gennem brug af professionernes forskellige og fælles faglighed arbejde sammen omkring skabelsen af prototyper med afsæt i innovative løsninger indenfor et fælles arbejdsfelt.

Undervisningens tilrettelæggelse

Der vil i løbet af ugen være en kombination af tværfaglige oplæg fra underviserne, faciliterede gruppeprocesser og selvstændigt gruppearbejde. Endvidere skal de studerende arbejde med fremlæggelse af deres prototype og deltage i peer-feedback til andre grupper.

Bedømmelse

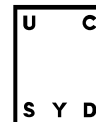
Der er mødepligt.

Basislitteratur

Der vil blive lagt en litteraturliste ud på itslearning.

Undervisere

Ugen er tværfprofessionel og derfor vil der være undervisere til stede fra alle professionsbacheloruddannelser på Campus Aabenraa.

Forudsætningskrav

Forudsætningskrav: Innovation Hackathon

Afvikles som et **sammenhængende** undervisningsforløb over 10 timer – 08.00-18.00 (Nærmere information på Itslearning) på **Sønderborg Iværksætter Service, Ellegårdvej 36, 6400 Sønderborg.**

Formål:

At den studerende - gennem deltagelse i det sammenhængende forløb - i grupper træner og udbygger sine færdigheder i bevidst at arbejde innovativt med løsningsgenerering med udgangspunkt i en oplevet problemstilling fra klinisk praksis.

Faglige mål:

At studerende gennem deltagelse i grupper kan:

Analysere sygeplejefaglig udvikling med innovation som metode til forandring og udvikling af praksis

Analysere en sundhedsfaglig problemstilling fra klinisk praksis, som kan føre til udvikling af den kliniske praksis

Bearbejde en konkret problemstilling med henblik på en løsning i et velfærdsteknologisk perspektiv

Anvende teknologier i planlægning, udførelse og udvikling af pleje, omsorg og behandling

Demonstrere viden i forhold til sammenhæng mellem problemstilling og løsning i et samfundsmæssigt og samfundsøkonomisk perspektiv

Kriterier for forudsætningskravet:

Aktiv og engageret deltagelse i de planlagte aktiviteter gennem det sammenhængende innovationsforløb.

Vejledning

Forløbet faciliteres på Sønderborg Iværksætter Service af undervisere med deltagelse af erhvervskonsulenter fra Sønderborg Iværksætter Service.

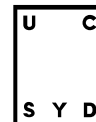
Bedømmelse, feedback og evt. afhjælpning

Forløbet afsluttes med en 5 min. pitchpræsentation, der viser jeres løsning.

Der er mulighed for evt. efterfølgende start up med vejledning fra Sønderborg Iværksætter Service.

Der er mødepligt i hele forløbet, da dette er en nødvendig forudsætning for den innovative proces i grupperne.

Manglende overholdelse af mødepligten medfører individuel/gruppevis afhjælpningsaktivitet.

Forudsætningskrav: Akademisk skrivning

Opgavetype og arbejdsform:

Skriftlig opgave i læringsgrupper af 4-6 studerende, med efterfølgende mundtlig fremlæggelse og opponance på en anden gruppes opgave.

Mål

At den studerende:

- bearbejder en sygeplejefaglig problemstilling inden for temaet palliation, med udgangspunkt i den akademiske opgaves struktur.
- problematiserer over relevante perspektiver i forhold til den valgte problemstilling, herunder borger/patient og evt. pårørendes mulige oplevelser, reaktioner og handlinger
- præsenterer og dokumenterer den valgte problemstilling med udgangspunkt i semesterets basislitteratur og national/international forsknings- og udviklingsbaseret viden
- anvender systematisk arbejdsmetode til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder
- Kan integrere pædagogik i sin formidling til medstuderende og indgå i konstruktive refleksioner over egen og andres opgave

Kriterier for det skriftlige produkt

Indledning

Begrundelse for valget af den sygeplejefaglige problemstilling og kort præsentation af problemstillingen.

Problemindkredsning:

Nuanceret præsentation og problematisering af den sygeplejefaglige problemstilling indenfor temaet palliation, der dokumenteres med begrundelse i basis litteratur fra semesterets fag og i national/international forsknings- og udviklingsbaseret viden. Der inddragelse mindst én forskningsartikel.

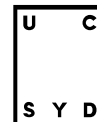
Der foretages en begrundet afgrænsning af problemstillingen, der munder ud i en klar, afgrænset problemformulering

Evt. begrebsafklaring defineres med angivelse af reference

Metodeafsnit

Begrunde valg af teori og empiri således at der er en logisk sammenhæng til problemformulering.

- argumentation for projektets videnskabsteoretiske tilgang
- Argumentation for valg af teori/modeller/begreber og empiri, samt beskrivelse af fremgangsmåde ved analyse
- Litteratursøgning og begrundelse for litteraturvalg. Søgeprotokol vedhæftes som bilag.
- Forskningsetiske overvejelser

Analyse og fortolkning

Der laves en uddybende, systematisk og nuanceret analyse og fortolkning i forhold til opgavens problemformulering og empiri, i forhold til én udvalgt teori/et udvalgt teoretisk perspektiv.

Diskussion

- Overvejelser og faglige refleksioner over fund, der er udledt af analysen
- Overvejelser og refleksion over valgte metode

Konklusion

Der konkluderes kort i forhold til svar på problemformuleringen.

Perspektivering

Konklusionen perspektiveres i forhold til klinisk lederskab – herunder forslag hvor udviklingstiltag af teknologisk og/eller innovativ karakter medtænkes.

Redaktionelle retningslinjer er beskrevet i studiehåndbogen og skal følges.

Opgavens omfang

Maks. 24.000 anslag, inkl. mellemrum, excl. indholdsfortegnelse, referenceliste og evt. bilag.

Vejledning

Ved semesterets undervisere. Konkret information på Itslearning.

Aflevering

Opgaven afleveres gruppevis på Itslearning, således at den fra afleveringstidspunktet er tilgængelig for opponentgruppens forberedelse, samt for resten af klassen. Det forventes at alle har læst/skimmet alle opgaver.

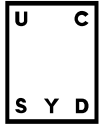
Kriterier for fremlæggelse og opponance

Hver studiegruppe har ansvar for at forberede opponance i forhold til én anden gruppes opgave, efter følgende retningslinjer:

Forberede tilbagemelding og/eller spørgsmål til centrale dele af opgaven. Det kan både være til baggrund og argumentation for problemstillingen, analyse og diskussion.

Der lægges vægt på en anerkendende tilgang ved opponancen, da formålet er at lære gennem at reflektere over hinandens opgaver. Se i øvrigt materiale om opponentgruppens rolle.

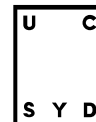
Der er på skema afsat tid til fremlæggelse og opponance. Tiden fordeles i forhold til antallet grupper. Ved fremlæggelsen præsenterer gruppen sin opgave kort, således at hovedvægten vil ligge på opponance og

diskussion, hvor opponentergruppen er ansvarlig, de andre medstuderende supplerer. Det forventes således at alle er aktive.

Bedømmelse, feedback og evt. afhjælpning

Gennemførelse af aktiviteten er et forudsætningskrav, herunder forventes at alle deltager i gruppearbejde, samt fremlæggelse og opponance. Der gives mundtlig feedback i forbindelse med fremlæggelse og opponance, samt at medstuderende noterer den givne feedback. Ved manglende gennemførelse af forudsætningskravet skal der gennemføres afhjælpning.

Forudsætningskrav: Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Gennemførelse af egen undersøgelse.

Formål:

At den studerende i grupper træner planlægning og gennemførelse af en undersøgelse af en sygeplejefaglig problemstilling ved at udarbejde problemformulering og undersøgelsesdesign herunder videnskabsteoretiske overvejelser, analysestrategi og forskningsmetodologi – samt gennemfører den planlagte undersøgelse

Faglige mål:

At den studerende:

- Mestrer relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder herunder etiske og juridiske aspekter
- Videreudvikler forudsætninger for at kunne søge, udvælge, analysere og integrere national og international praksis-, udviklings- og forskningsarbejde i projektet
- Demonstrere viden i forhold til sammenhæng mellem problemformulering, metodevalg og planlægning af udviklingsprojekt.
- Demonstrere refleksiv kompetence i forhold til videnskabsteoretiske overvejelser over valg af design, metode, undersøgelsespersoner, fordele, begrænsninger o.a.

Studieaktivitetens forløb

Efter oplæg påbegynder i gruppevis arbejdet med at planlægge og gennemføre en undersøgelse

Følgende skal overvejes inden I indsamler empiri (data):

Forskningsartikel: Gruppevis skal I vælge en sygeplejefaglig problemstilling og i den forbindelse skal I finde mindst én forskningsartikel der omhandler den valgte problemstilling eller dele af den

Problemformulering: Udarbejde en problemformulering, som drøftes med vejleder

(Undersøgelsesspørgsmål eller hypotese?)

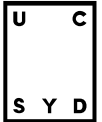
Metode

- Videnskabsteoretiske overvejelser
- Undersøgelsesdesign
- Forskningsmetodologi: Dataindsamling (hvordan vil I indsamle data?) Og in- og eksklusionskriterier (hvordan vil I udvælge undersøgelsesgruppe)
- Analysestrategi (hvordan vil I konkret analysere data?)
- Evt. valg af teori til analyse
- Etiske og juridiske overvejelser (samtykke, anonymisering, opbevaring og sletning af data)

Gennemføre planlagte undersøgelse og analysere data, så undersøgelsens resultater/fund kan fremlægges

Fremlæggelse og opponance

Gruppen fremlægger: problemformulering, metode(kort) og undersøgelsens resultater

Opponencegruppen stiller uddybende spørgsmål således at de, der fremlægger, får mulighed for at demonstrere deres udbytte i forhold til de centrale mål, (se vejledning om opponencefunktion).

Resten af klassen stiller spørgsmål.

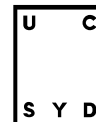
Opponencegruppen giver feedback, derefter giver underviser feedback til fremlæggergruppe og opponertgruppe.

Krav til gennemførelse af studieaktiviteten

- Udfyldt planlægningskema
- Fremlæggelse

Gennemførelse af aktiviteten er et forudsætningskrav og det forventes at alle i gruppen bidrager aktivt til fremlæggelse og opponance. Ved manglende gennemførelse skal der gennemføres afhjælpning.

Forudsætningskrav: Den akut syge patient/borger

Opgavetype

Casearbejde og aktiv deltagelse i full scale simulation.

Formål med aktiviteten:

At træne klinisk beslutningstagning i forhold til den akut syge patient/borger, med belæg i viden fra relevante fagområder på 5. semester og med afsæt i målene for aktuelle fagområder (se fagbeskrivelserne).

Arbejdsform og forløb

Aktiviteten omfatter casearbejde om Hr. og Fru Svendsen, med efterfølgende planlægning af og deltagelse i full scale simulation. Der afleveres en skriftlig besvarelse af casearbejdet som danner grundlag for simulationsdagene. Spørgsmålene vil i deres udformning, bredt dække sygeplejefaglige problemstillinger i forhold til håndtering af den akut syge patient/borger. Aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for deltagelse i simulationsdagene.

Klassen opdeles i 4-6 grupper. Der er i sammensætningen af grupperne lagt vægt på samarbejde på tværs af studiegrupper idet vi gerne vil lægge vægt på fagprofessionelle relationer og ikke sociale konstruktioner.

Spørgsmålene til forudsætningskravet trækkes umiddelbart inden den 1. akut simulationsdag.

Der arbejdes med Hr. eller Fru Svendsens sygdomme (de to væsentligste), herunder forekomst, patogenese, kliniske fund og forløb. Spørgsmålene besvares med basislitteratur i sygeplejefaget på 5. semester, litteratur fra andre relevante fagområder og gerne yderligere selvvalgt forskningslitteratur.

Der skal arbejdes med hele casen, som vil være tilgængelig gennem hele temaet 'Den akut syge patient/borger'. Casen danner grundlag for 5 simulationsforløb, der dækker fagområdet.

Simulationsforløbene skal fremvises i en simuleret virkelighed der trækkes på dagen, og der afsættes 30 min til endelig forberedelse af simulationen.

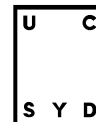
Oplæg og vejledning:

Der gives et kort oplæg til aktiviteten i forbindelse med undervisningen i sygeplejefaget.

Bedømmelse, feedback og evt. afhjælpning

Den obligatoriske studieaktivitet bedømmes ved tilstedeværelse i begge simulationsdage, hvor der vil være feedback på gruppens arbejde i form af debriefing.

Tilstedeværelse af aktiviteten er et forudsætningskrav og det forventes at alle i gruppen bidrager aktivt. Ved manglende tilstedeværelse skal der gennemføres afhjælpning.

Ekstern Prøve 5. semester

Antal ECTS der prøves

30 ECTS

Fag der indgår i prøven

Sygepleje

Sygdomslære

Farmakologi

Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Anatomi/fysiologi/genetik

Filosofi/religion og etik

Organisation, ledelse og jura

Sociologi og sundheds antropologi

Fag fra tidligere semestre *kan* indgå, såfremt de har relevans for prøven.

Opgavetype

Individuel skriftlig prøve

Krav til forudsætninger for at kunne gå til prøve

For at kunne gå til prøve forudsættes, at semesterets forudsætningskrav er gennemført.

Mål for prøven

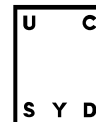
At den studerende:

- ud fra semesterets overordnede tema "Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed" bearbejder en sygeplejefaglig problemstilling indenfor stabile eller akutte og/eller komplekse pleje- og behandlingsforløb med udgangspunkt i den akademiske opgaves struktur¹.
- problematiserer over relevante perspektiver i forhold til etiske og juridiske og kulturelle og samfundsmæssige aspekter ift. Problemstillingen
- problematiserer over borger/patient og evt. pårørendes mulige oplevelser, reaktioner og handlinger
- søger og analyserer udvalgt national/international forsknings- og udviklingsbaseret viden i relation til stabile eller akutte og/eller komplekse pleje- og behandlingsforløb
- anvender systematisk arbejdsmetode til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder
- analyserer den valgte problemstilling ud fra en sygeplejefaglig kontekst og relaterer til klinisk lederskab i relation til stabile eller akutte og/eller komplekse pleje- og behandlingsforløb
- reflekterer over sygeplejefaglig udvikling og ledelse

Form

---

¹ Se "Krav til det skriftlige produkt" næste side

Prøven tager udgangspunkt i en sygeplejefaglig problemstilling, der retter sig mod stabile eller akutte og /eller kompleks pleje- og behandlingsforløb. Til besvarelsen anvendes akademisk metode med analyse af valgt litteratur

Omfang

Minimum 31.200 og maksimum 36.000 tegn inkl. mellemrum, excl. indholdsfortegnelse, resume, referenceliste og evt. bilag.

Opfylder en besvarelse ikke de fastsatte formkrav vedr. antal tegn, vil besvarelsen blive afvist. Bliver besvarelsen afvist, vil der ikke blive givet en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøvoforsøg.

Anvendt litteratur: minimum 800 sider litteratur af relevans for problemstillingen og set i forhold til målene for prøven.

Vejledning

Der tilbydes 60 minutters kollektiv vejledning. Desuden tilbydes max.30 minutter pr. studerende til individuel vejledning samt max 15 minutter til mundtlig feedback efter bedømmelsen.

Prøvens forløb

Opgaven udarbejdes i sidste del af semesteret.

Krav til det skriftlige produkt (opgavens struktur)

Dansk resume max 2400 anslag med max 4 søgeord.

Indledning:

Begrundelse for valget af den sygeplejefaglige problemstilling og kort præsentation af problemstillingen.

Problemindkredsning:

Nuanceret præsentation og problematisering af den sygeplejefaglige problemstilling.

Argumentation for relevansen af den sygeplejefaglige problemstilling på baggrund af udviklings- og forskningsbaseret viden, og evt. praksiserfaring.

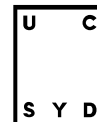
Begrundet afgrænsning af problemstillingen der munder ud i en klar, afgrænset problemformulering

Evt. begrebsafklaring defineres med tydelig reference

Metodeafsnit:

- Argumentation for projektets videnskabsteoretiske tilgang
- Argumentation for valg af teori/modeller/begreber og empiri, samt beskrivelse af fremgangsmåde ved analyse
- Litteratursøgning og begrundelse for litteraturvalg. Søgeprotokol vedhæftes som bilag.
- Forskningsetiske overvejelser

Analyse og fortolkning:

En systematisk og nuanceret analyse og fortolkning i forhold til opgavens problemformulering

Diskussion

- Overvejelser og faglige refleksioner over fund, der er udledt af analysen
- Overvejelser og refleksion over valgte metode

Konklusion

Perspektivering

Konklusionen perspektiveres i forhold til klinisk lederskab – herunder forslag hvor udviklingstiltag af teknologisk og/eller innovativ karakter medtænkes

Generelle forhold vedrørende det skriftlige produkt:

- Redaktionelle retningslinjer følges samt af standard forside jf. studiehåndbogen.
- Opgaven fremstår velformuleret og læsevenligt

Aflevering

Det skriftlige produkt afleveres i Wiseflow, se tidsplan for 5. semester

Ved upload af materiale foretages en plagieringskontrol. Hvis plagiatkontrollen viser et resultat på 20% plagiat eller derover, vil sagen blive undersøgt nærmere. Uddannelsesinstitutionen jfr. BEK nr. 18 af 09/01/2020 bortviser en studerende fra en prøve, hvis der opstår formodning om, at en studerende uretmæssigt har udgivet en andens arbejde for sit eget eller anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning.

Bedømmelsesgrundlag

Prøven bedømmes efter 7-trinsskalaen

Uddannelsen kan i henhold til eksamensbekendtgørelsen afvise en besvarelse som led i en prøve, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, gives ikke en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøvoforsøg.

Den studerende kan aftale mundtlig feedback efter offentliggørelse af karakter

Generelle regler

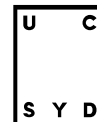
Indstilling

Indstilling til prøve sker automatisk, og følger i øvrigt bestemmelserne i studieordningen, og den studerende kan ikke framelde sig prøven.

Sygdom

Ved sygdom kræves lægedokumentation for ikke at miste et prøvoforsøg. Den studerende dækker udgiften til lægedokumentation.

Nyt prøvetidspunkt aftales ved raskmelding individuelt efter bestemmelser i BEK nr 18 af 09/01/2020, samt studieordningen.

Omprøve

Ved ikke bestået prøve, eller ved mistet prøveforsøg tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for 1. omprøve, jf. BEK nr 18 af 09/01/2020. Eventuel 2. omprøve afvikles ved næste ordinære prøvetermin.

Ved mistet prøveforsøg er der brugt 1. prøveforsøg

Regler for klage

Jfr. BEK nr 18 af 09/01/2020 kapitel 10, skal klage foreligge skriftligt senest 14 dage efter prøveresultatet.

Referencer

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje nr. 804 af 17/06/2016

Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, LBK nr. 986 af 18/08/2017

Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser nr 18 af 09/01/2020

Studieordning for Professionsbachelor i Sygepleje ved UC SYD af 19. august 2016/senest opdateret januar 2019